

Art. 446 § 4 KC na tle
prawnoporównawczym

*Art. 446 §4
Polish Civil Code in a Comparative
Perspective*

Prof. Ewa Bagińska

Modele ogólne

W razie śmierci
poszkodowanego - gdy
spełnione są ogólne
przesłanki
odpowiedzialności

Roszczenie
o zadośćuczynienie
powstaje, np. **Anglia,**
Francja, Belgia,
Hiszpania,
Szwajcaria

Zasadniczo brak roszczenia
chyba że dodatkowe
przesłanki:
Austria, Finlandia,
Szwecja
Włochy

Brak roszczenia
Niemcy, Holandia, Dania

Podstawa roszczenia de iure proprio:

A - rozstrój psychiczny z powodu śmierci uznany za jednostkę chorobową („nervous shock” cases):

Czasem dodatkowe przesłanki: „osoba bliska”, bezpośredni świadek śmierci

B – żałoba, smutek, poczucie osamotnienia (bereavement claims)

C – naruszenie prawa do ochrony więzi rodzinnej- **nowa koncepcja**

Rodzaj krzywdy osoby 3:

1. rozstrój zdrowia (choroba)
2. smutek i żałoba
3. inne aspekty niematerialne
4. złe samopoczucie, dyskomfort w różnych aspektach

Zachowanie sprawcy:

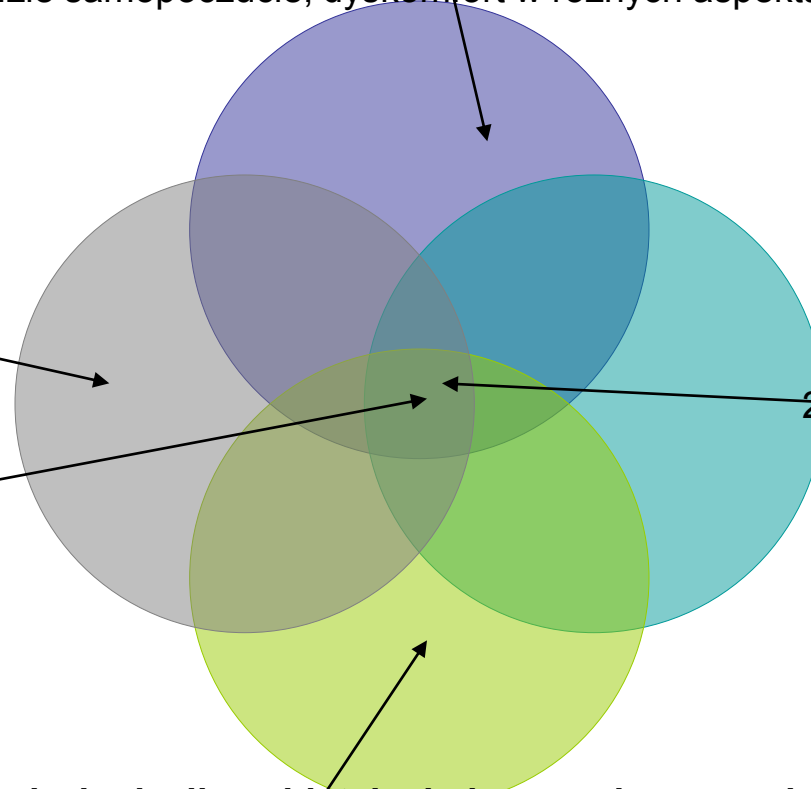
1. zamiar (umyślność)
2. rażące niedbalstwo
3. culpa
4. ryzyko

Związek faktyczny:

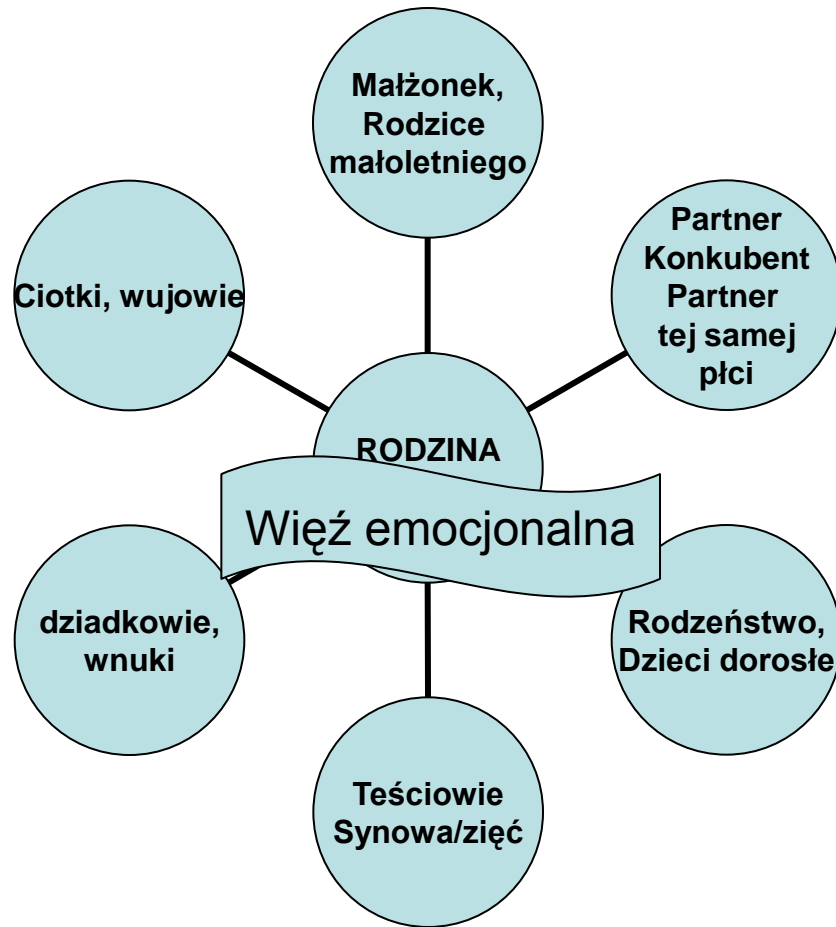
- 1. świadek zdarzenia w kręgu zagrożenia
2. „zwykły” świadek zdarzenia
3. świadek post factum
4. osoba uzyskująca wiedzę o zdarzeniu

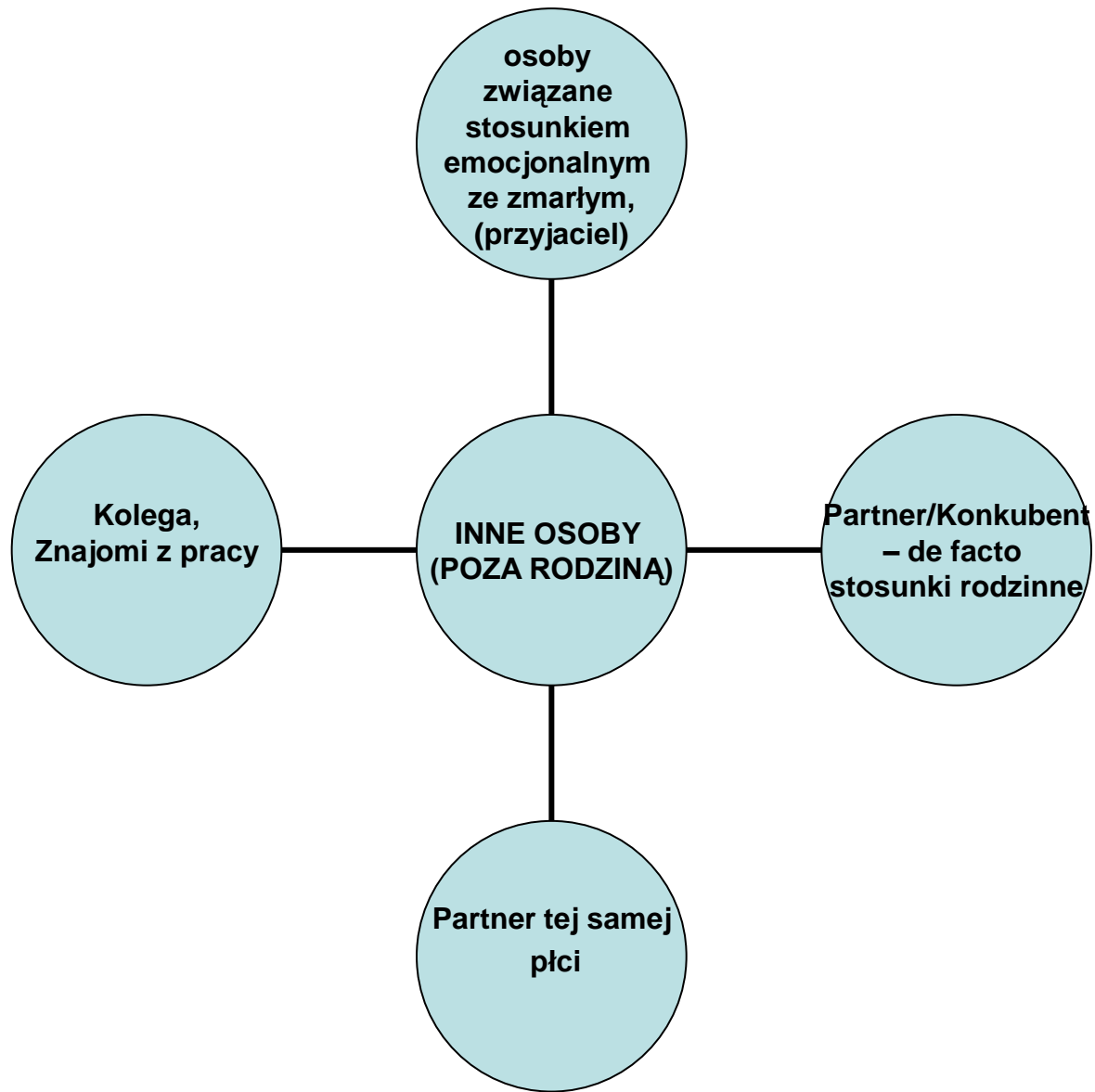
Rodzaj relacji osobistej między zmarłym a osobą 3:

1. członkowie rodziny
2. osoba bliska
3. spadkobiercy
4. przyjaciele, znajomi

Krąg osób legitymowanych

Krąg osób legitymowanych

koszt rozstrzygnięcia sporów

Model zamknięty

lista uprawnionych jest zamknięta

Anglia

OBCIĄŻENIE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

Model pośredni:

„członek rodziny”,
najbliższy członek rodziny

Polska,

Grecja

Szwecja

niepewność prawa

Model otwarty

Francja, Belgia, Hiszpania

Wszystkie osoby, które

Poniosły szkodę wskutek

Śmierci poszkodowanego

- „więź emocjonalna”

„najbliższy członek rodziny” w świetle art. 446 KC

- pokrewieństwo
 - małżeństwo
 - przysposobienie
 - powinowactwo
 - rodzina zastępcza
 - pozostawanie we wspólnym gospodarstwie domowym (konkubinaty)
- liczba uprawnionych nie stanowi okoliczności wpływającej na zmniejszenie lub zwiększenie odszkodowania przysługującego indywidualnie każdemu z nich

Rozmiar zadośćuczynienia wg Zasad Europejskiego Prawa Deliktów

Art. 10:301 (2) Wysokość zadośćuczynienia powinna uwzględniać wszystkie okoliczności sprawy, w tym rozmiar, trwałość i skutki krzywdy. Stopień winy sprawcy może wpływać na wysokość odszkodowania tylko wtedy, gdy zawinienie przyczyniło się znacznie do krzywdy poszkodowanego.

(3) W razie szkody na osobie, krzywda odpowiada rozmiarowi cierpienia osoby poszkodowanej i zaburzeń jej zdrowia fizycznego i psychicznego. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia (w tym także przysługującego osobom pozostającym w bliskim stosunku ze zmarłym lub ciężko poszkodowanym) **podobne sumy powinny być zasądzone za obiektywnie podobne szkody.**

Kryteria ustalenia wysokości zadośćuczynienia

- Nakaz uwzględnienia wszelkich okoliczności
- Rozmiar, trwałość i natężenie krzywdy
- Pozostałe: moc więzi emocjonalnej, wspólne zamieszkiwanie, wiek zmarłego i pośrednio poszkodowanych
- Sytuacja materialna uprawnionego powinna być pominięta. Ani własne ubezpieczenie NW poszkodowanego ani jego sytuacja majątkowa, nie może łagodzić odpowiedzialności sprawcy.

Wysokość kwot zadośćuczynienia

Włochy od €106 do €212 tys. w relacjach rodzice-dzieci, małżonkowie, stały partner ,€21-127 tys. rodzeństwo, **Hiszpania** mąż €100 tys., dziecko ok. €44 tys.;

POLSKA, Anglia £11,800
(=€13,900) **Portugalia**:
małżonka – max. €25 tys.,
zstępny do 25 lat – do €15
tys., **Grecja, Francja**

Niemcy
(€500 do €5,000,
Szwecja ok. 25 tys. SEK
(ok. €2400)